

Љубомир ЦУЦУЛОВСКИ

"Sine ira et studio"

"Bez omraza i pri st rasnost"

Шестите парламентарни избори покажаа барем две работи: дека конечно во Македонија убедливо победи една партиска коалиција; и второ, сосема отворено се виде кој суштински ја дестабилизира Република Македонија и кој го оневозможува нејзиното влегување во Европската унија, како и во НАТО, сеедно на моето мислење за неговата вистинска природа и дали воопшто ни е потребно членувањето во него. Во секој случај, овие две работи ретко кој политички аналитичар нема да ги забележи, како што и секој иден хроничар не ќе може да не ги нотира и тоа како битни карактеристики на вонредните избори од 1 јуни 2008 година.

Мотивот на претходната власт прв пат во Република Македонија да се распишат вонредни парламентарни избори беше, како што самата тврдеше, обезбедување парламентарно мнозинство, како неопходен услов за стабилизирање на државата, а тоа значи овозможување на услови во кои не би било попречено донесувањето на неоп-

ходните закони, како и спроведувањето на бараните реформи, нешта кои тешко можеа да се остварат во ситуација во која опозицијата со секакви средства се обидуваше да ја бојкотира работата на Собранието, а со тоа и функционирањето на Владата, чии одлуки мора да бидат верифицирани во републичкото Собрание. Од своја страна, пак, без деблокирање на Собранието не беше ниту можно интегрирањето на Македонија во релевантните светски институции и организации. Дотолку повеќе беше логично инсистирањето на власта за вонредни избори, бидејќи само така беше можно да се постигне потребното парламентарно мнозинство. Меѓутоа, без разлика на оправданоста за распишување вонредни избори, кај мене постоеја извесни резерви, бидејќи досегашните искуства покажуваат дека таму каде што не постои балансиран однос меѓу власта и опозицијата може да дојде до своевидна партиска диктатура, слична како онаа во еднопартиските избори. Сепак, и покрај сè, мораше да се избира меѓу едната и другата опасност.

Како и да е, на 1 јуни огромното мнозинство го добија токму оние политички сили кои цело време се залагаа за предвремени избори. Притоа СДСМ, заедно со неговите коалициони партнери, доживеа зашметувачки дебакл, удар од кој оваа партија тешко ќе може да се консолидира. Аrogантноста и самобендисаноста, комбинирани со квази градски гламур, кој беше без било какво покрите, беа казнети од граѓаните. Доколку објективно се анализираат резултатите од досегашното владеење на СДСМ лесно може да се забележи дека зад себе неговите лидери не оставија ништо, освен скандалозна приватизација и распродажба на националните интереси, распродажба на националните симболи (промена на државното знаме), на името, на уставно откажување од неопходната грижа за македонското малцинство во соседните држави - особено во Грција и во Бугарија. Кон овие нивни заслуги можат да се приложат "скромните" самопромовирања во "државотворци", наспроти на претпоставените "десперадоси и авантуристи"; нескромните (до невкус) егзалтирачки извици на инфантилно расположената Радмила Шекеринска "Јас сум Сонце!", ставајќи се самата себе во срамната улога на Луј XIV, Кралот на Сонцето, и вклопувајќи се во духот на декаденцијата во тогашната француска монархија. Во набројувањето на невкусните, дури и навредувачки саморекламерски потези на СДСМ може да се продолжи и понатаму. Меѓутоа, веќе и овие примери се доволни за да се потврди сознанието дека членството на СДСМ е западнато во аутизам. Оттука, станува и разбирлива убедливата победа на Никола Груевски и на коалцијата на ВМРО-ДПМНЕ. Меѓутоа, за жал, според мои проценки, Никола Груевски допрва го чекаат сериозни предизвици, бидејќи основната

цел во политиката не е да се дојде на власт, туку со неа да се владее! Токму на овој план старо/новиот премиер ќе има сериозни тешкотии. Прво, ќе мора радикално да расчисти со неговата закоравена партиска администрација, која единствено е заинтересирана да ги задржи старите позиции и, ако може, барем за чекор да напредне во административната хиерархија. Второ, за да се ослободи од тој баласт ќе мора да посегне по своевидни револуционерни методи - радикално чистење на државната и на локалната администарција. Доколку се одлучи на тој чекор, кој мислам дека е неопходен, веднаш ќе биде прогласен за автократ и самољубив човек. Веднаш, без било каков пардон, ќе му се припише дека ги применува

ИЗБОР И НАР

истите методи на СДСМ, кој порано жестоко ги критикуваше. Трето, коалиционото мнозинство набрзо може многу лесно да еродира - лесно е кога се доаѓа на власт, тешко е кога ќе треба власта да се практикува, односно да се поделат функциите, ресорите, членството во управните одбори... Оваа опасност станува дотолку пореална ако се земе предвид: дека победничката коалиција прет-

Албанецот не страда од Македонецот, Турчинот, Ромот или било кој друг, туку од другиот Албанец.

ставува мешавина на партии, кои имаат различни политички ориентации, како и конкретни материјални интереси; б) дека меѓу пратениците одамна е воведена практиката за премин од еден во друг партиски блок, се разбира, за одреден интерес и за одредена сума. Едноставно, постои политички и партиски поткуп, наречен партиски трансфер.

Четврто, Груевски ќе има сериозни тешкотии и околу различните толкувања на несреќниот Рамковен договор, како и со т.н. "Мајски" и "Мартовски" договор со албанските лидери, со кои нивните аспирации сè повеќе се зголемуваат. Значи, треба да се разрешат застрашувачки националистички барања. Тоа значи дека уште на самиот почеток од мандатот ќе мора да се занимава со решавање на етнички прашања, односно со идната природа на државата.

Додека тоа не го реши не ќе може сериозно да се зафати со економските прашања, бидејќи тие се решаваат во однапред дефинирана природа на државата, односно со јасна претстава од каков тип ќе биде: од унитарен, федерален или ќе дојде до нејзино дефини-

тивно распарчување. Значи, наместо решавање на економски прашања прво ќе мора да се решаваат етничките прашања. Според тоа, на убедливите победници мора да им се посака, покрај голема умешност, и голема среќа.

Второто сознание од одржаните из-

бори би требало да биде отрезнувачко за сите оние кои досега лесноумно веруваа за конструктивноста на албанскиот политички фактор. На изборите, на еклатантен начин се откри она што, на еден или на друг начин, се знаеше, меѓутоа срамежливо се премолчувааше, сè во име за мир во домот. Токму ова премолчување се покажа погубно за државата и за нејзините граѓани, сеедно на нивната етничка припадност. Речиси немаше гласачко место, во кое албанското малцинство беше доминатно, без да се случат вјашувачки суспензии на речиси сите изборни правила, како и на демократијата воопшто. Говорот на насилието, на оружјето и на убиствата беше доминантниот "аргумент". Поинаку и не можеше да биде, бидејќи будалесто е да се очекува поинаку да се однесуваат оние кои со оружје добија сè, вклучувајќи клучни функции во одбраната и во полицијата. Понатаму, што може да се очекува од оние кои, родени во Македонија, не изустуваат ниту збор македонски или кои се "срамат" да го истакнат државното знаме на државата во чија власт обилно партиципираат? "Меѓународната заедница" се однесува како да е "изненаѓена и увреѓена", сеедно што најдиректно учествуваше во целата досегашна циркузијада, вклучувајќи ги и фарсичните акции за доброволно предавање на оружјето, во кои беше собран само "шкарт" од старо оружје. Притоа, за оној кој ќе предадеше повеќе оружје се ветуваа богати награди наместо казни. Понатаму, што може да се очекува од оние кои се воспитувани да не почитуваат ниту закон, ниту држава, ниту било какво правило, освен да не се почитува било какво правило? Потоа, лицемерно се прашуваме (за да не се навреди нечија "чувствителна" душа) кој ја дестабилизира Македонија, кој ги оневозможува реформите и влезот во значајните светски институции и организации? Иронијата е дотолку поголема што токму овие луѓе ги "подучуваат" останатите на демократија и на фино однесување. Одат дотаму што отворено се закануваат дека ако Македонците не се согласеле на промена на името, не ќе можеле да прифатат/поднесат и понатаму да живеат во ваква држава од недржава, сеедно што токму тие ја прават таква каква што е, се разбира, и со помош на недоволните отстапки кои се прават пред нивните барања и ултиматуми. Конечно, треба отворено да им се рече дека ако својата перспектива не ја гледаат во оваа држава, во тој случај, можат слободно да изберат некоја друга, под услов некоја воопшто и да ги прими. Со евентуалното заминување во друга држава, од својот терор и од својата кабадахичност ќе го ослободат како неалбанското население, така и Албанците на кои всушност им го нанесуваат најголемото зло и срам, бидејќи Албанецот не страда од Македонецот, Турчинот, Ромот или било кој друг, туку од другиот Албанец.

СДСМ, заедно со неговите коалициони партнери, со арогантност и самобендисаноста, комбинирани со квази градски гламур, кој беше без било какво покритие, беа казнети од граѓаните. Со "Јас сум Сонце!" Радмила Шекеринска се стави сама себе во срамната улога на Луј XIV, Кралот на Сонцето, вклопувајќи се во духот на декаденцијата во тогашната француска монархија.

И, НАСИЛИЈА АВОУЧЕНИЈА

Никола Груевски допрва го чекаат сериозни предизвици, бидејќи основната цел во политиката не е да се дојде на власт, туку со неа да се владее! Токму на овој план старо/новиот премиер ќе има сериозни тешкотии.

